

KONGELIG RESOLUSJON

Klima- og miljødepartementet
Statsråd: Ola Elvestuen

Ref.nr.:
Saksnr.: 18/2817
Dato: 7. desember 2018

VERNEPLAN FOR SKOG – vern av 22 skogområder

1 FORSLAG

Klima- og miljødepartementet (KLD) tilrår med dette opprettelse av 22 verneområder i skog i medhold av naturmangfoldloven. 12 av områdene er nye naturreservater, 10 av dem er utvidelse av eksisterende naturreservater.

Tilrådingen omfatter ca. 113 km² nytt verneareal, hvorav ca. 47 km² er produktiv skog.

Alle områdene inngår i ordningen med frivillig vern av privateid skog.
Områdene som foreslås vernet er:

1. Mulvikknuken (utvidelse av Durmålshaugen naturreservat) i Tingvoll og Sunndal kommuner, Møre og Romsdal fylke
2. Alsåker i Ullensvang herad, Hordaland fylke
3. Fykkesund i Kvam herad, Hordaland fylke
4. Utvidelse av Uranes naturreservat i Granvin herad og Kvam herad, Hordaland fylke
5. Stråtveit i Vindafjord kommune, Rogaland fylke
6. Oksåsen i Flekkefjord kommune, Vest-Agder fylke
7. Hålandsheia i Evje og Hornnes kommune, Aust Agder fylke
8. Utvidelse av Øyvassheia naturreservat i Åmli kommune, Aust-Agder fylke
9. Siljufjellet i Drangedal kommune, Telemark fylke
10. Urdalen i Tinn kommune, Telemark fylke
11. Utvidelse av Gygestolen naturreservat i Bø og Nome kommuner, Telemark fylke
12. Utvidelse av Mælslia naturreservat i Tinn kommune, Telemark fylke
13. Utvidelse av Kleppefjell naturreservat i Hjartdal kommune, Telemark fylke
14. Hitterød (utvidelse av Hitterødbekken naturreservat) i Porsgrunn kommune, Telemark fylke
15. Bogen i Spydeberg kommune, Østfold fylke
16. Utvidelse av Strønes naturreservat i Trøgstad kommune, Østfold fylke
17. Melåsmoen i Elverum kommune, Hedmark fylke
18. Rogberget i Åsnes kommune, Hedmark fylke
19. Utvidelse av Deifjellia naturreservat i Åmot kommune, Hedmark fylke
20. Fjellkroken i Rendalen kommune, Hedmark fylke
21. Kvannskardkletten i Stor-Elvdal kommune, Hedmark fylke
22. Utvidelse av Eldåa naturreservat i Stor-Elvdal kommune, Hedmark fylke

1.1 Hjemmelsgrunnlag og bakgrunn for vernet

Områdene foreslås vernet som naturreservat i medhold av naturmangfoldloven § 34, § 37 og § 62. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi. Naturreservatene skal bidra til målene for områdevern i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene a (*variasjonsbredden av naturtyper og landskap*), b (*arter og genetisk mangfold*), c (*truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter*), d (*større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv*), e (*områder med særskilte naturhistoriske verdier*), g (*økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt*), h (*referanseområder for å følge utviklingen i naturen*).

Verneområdene skal bidra til å oppfylle nasjonale mål om naturmangfold som Stortinget har sluttet seg til gjennom behandlingen av Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet:

- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.
- Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.
- Ingen arter og naturtyper skal utryddes som følge av menneskelig aktivitet, og utviklingen for truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres.

Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Stortinget behandlet meldingen 23. mai 2016, og ba regjeringen sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 pst. av skogarealet. Viktige naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er NINA rapport 54/2002, NINA rapport 535/2010 og NINA rapport 1352/2017.

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, jf. bl.a. konvensjonen for biologisk mangfolds artikkel 8, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g om økologiske og landskapsmessige sammenhenger.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 a), b) og c).

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslaget er innhentet i ulike registreringer og kartlegginger som ledd i skogvernarbeidet, blant annet dokumentasjon i ”Lokalitetsdatabase for skogområder”.

De foreslåtte verneområdene inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter. Skogområdene omfatter både områder der ulike utforminger av barskog er dominerende, og flere områder med stort innslag av edelløvskog med stor variasjonsbredde i naturtyper og stort arts mangfold. Arealmessig er noen av områdene små, men de har likevel høy verneverdi ved at de omfatter sjeldne og truede naturtyper med et høgt biologisk mangfold. Mange av verneforslagene er utvidelser av eksisterende naturreservater som vil medføre styrking og sikring av verneverdiene.

Opprettelsen av verneområdene er med på å bidra til å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske skogøkosystem. I denne verneplanen er verneverdiene i mange av områdene knyttet til stor variasjon i skogtyper som bidrar til å fylle mangler i skogvernet. Det er gjort funn av flere arter av nasjonal interesse i områdene.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i skogområdene som foreslås vernet, er generelt hogst og ulike typer utbygginger, eksempelvis veibygging, hyttebygging og utbygging av vindkraft, vannkraft og kraftlinjer. Vern av de foreslåtte områdene med tilhørende bestemmelser skal sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler ved skogvernet. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av levesteder for et stort antall truede arter, og dermed *redusere den samlede belastningen* på arter som har risiko for å dø ut. Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om *samlet belastning* være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om *miljøforsvarlige teknikker og lokalisering*, samt *miljøforringelser betaler* der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i områdene. KLD vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. KLD anser at *kunnskapsgrunnlaget* er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Departementet har ut fra en *føre-var-tilnærming* i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (*samlet belastning*). Det foreligger ellers etter KLDs oppfatning, tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde i kapittel 8. Dersom områdene ikke vernes, vil fortsatt skogbruk være den mest aktuelle arealanvendelsen. Det vil da være sektorlover og skogbrukets egen sertifiseringsordning som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold. KLD vurderer det slik at en kombinasjon av skogbrukets egne miljøtiltak sammen med oppbygging av et nettverk av verneområder er en effektiv måte å sikre det biologiske mangfoldet i skog.

1.3 Andre samfunnsinteresser som kan påvirkes av verneforslaget

Historisk er skogene utnyttet i ulik grad til bl.a. skogsdrift, beite, jakt og friluftsliv. Det er ikke aktuelt at skogbruk skal fortsette i områder som vernes som naturreservater, men aktiviteter som f.eks. utmarksbeite, jakt, fiske og friluftsliv vil i stor grad kunne fortsette som tidligere.

Det går eksisterende veier inn i noen av de foreslåtte verneområdene.

Det er eksisterende kraftledninger i nytt verneareal i områdene Fykkesund, Hålandsheia og Strønes. Områder med kraftlinjer har bestemmelser i verneforskriftene om drift, vedlikehold, oppgradering og fornyelse av kraftlinjer.

Det er ikke kjent økonomisk utnyttbart vindkraftpotensiale i noen av områdene, men det er beskrevet potensiale for to småkraftverk i området Kvannskardkletten.

Det er registrert mineralforekomster i noen av områdene, men det er ikke meldt inn konkret interesse rundt utnyttelse av disse innenfor foreslått verneområder. Ett område er under kartlegging.

Etter avveining mellom områdenes verneverdier og andre interesser er det underveis i verneprosessen foretatt enkelte endringer i bestemmelsene og i avgrensingen av foreslåtte verneområder. Med de tilpasninger og presiseringer som er foretatt i verneforslaget, vurderes det at forslaget ikke har vesentlige negative effekter for andre viktige samfunnsinteresser. Det vises for øvrig til omtale av de enkelte verneområdene i kap. 8.

1.4 Planstatus

Arealene i denne verneplanen er avsatt som LNF-områder i de respektive kommuners kommuneplaner med følgende unntak: Kvannskardkletten omfatter et område som i kommuneplanen ligger som areal for etablering av småkraftverk. I tillegg berører verneforslaget to mindre areal fra to ulike reguleringsplaner for fritidsbebyggelse.

2 SAMFUNNSNYTTE OG KONSEKVENSER AV VERNEFORSLAGET

2.1 Samfunnsnyttene av verneforslaget

Naturmangfold har en egenverdi som Norge både er nasjonalt og internasjonalt er forpliktet til å ta vare på. Gjennomføring av verneforslaget vil derfor ha positiv samfunnsmessig betydning, og bidra til å oppfylle Stortingets vedtak i stortingsmeldingen Natur for livet (Meld. St. 14 (2015-2016)). Meldingen legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, i hovedsak ved vern av offentlig eid skog og ved frivillig vern av privateid skog. Forslaget bidrar også til å nå Stortingets mål om 10 prosent vern av skogarealet, samt internasjonale mål og forpliktelser, jf. bl.a. konvensjonen om biologisk mangfold.

Verneområdene har i tillegg viktige opplevelseskvaliteter og vil kunne bidra til verdiskapning lokalt og regionalt knyttet til naturbasert turisme.

2.2 Samfunnsmessige konsekvenser av verneforslaget

Vern av områder etter naturmangfoldloven er å anse som varige tiltak som på ulike måter vil påvirke ulike samfunnsområder. Ettersom områdene som her foreslås vernet er under 500 km² i utstrekning, faller de ikke inn under kravene til utarbeidelse av konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven og tilhørende forskrift. Områdene er for det meste små, noe som i utgangspunktet tilsier at konsekvensene for andre interesser er begrensede.

Områdene er i kommunenes arealplaner i all hovedsak lagt ut som LNFR-områder. I noen av områdene ligger det i tillegg hensynssoner. Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som en del av verneplanprosessen. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter. I hovedsak er interessene knyttet til skogbruk, beite og jakt og annet friluftsliv. Med unntak av skogbruk, er disse aktivitetene som fortsatt kan foregå innenfor rammen av verneforskriftene.

Hvis områdene ikke vernes, er fortsatt skogbruk mest aktuelle arealbruk. Det vil da i hovedsak være sektorlover og skogbrukets sertifiseringsordning som skal ivareta hensynet til naturmangfoldet på disse arealene. Departementet vurderer at et nettverk av verneområder kombinert med gode miljøtiltak i skogbruket er en effektiv måte og sikre naturmangfoldet i skog. Næringsmessige konsekvenser for skogbruket som følge av verneforslaget vurderes som begrensede.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, mineralutvinning og regulering av vassdrag.

Det er registrert mineralforekomster i eller nær noen områder, men det er ikke kjent interesse for utnyttelse av disse innenfor verneforslagene. Vern av områdene utelukker imidlertid ikke at eventuell drift av fremtidige funn av viktige forekomster av mineralske ressurser kan skje, jf. omtale i kap 7.3.

I området Kvannskardkletten har NVE påpekt at det er potensiale for vannkraft i Gardbekken med en årlig produksjon på 1,76 Gwh og med en utbyggingspris på 5,6kr/kWh². Se områdeomtalen for nærmere vurderinger.

Det er i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Klima- og miljødepartementet viser til at det i verneplanprosessen ikke er avdekket vesentlige negative samfunnsmessige konsekvenser av verneforslagene. Verneforslagene er justert på visse punkter for å imøtekomme og hensynta ulike interesser. Med de tilpasninger og presiseringer som er foretatt i verneforslaget, vurderes det at verneforslaget slik det nå foreligger ikke har vesentlige negative effekter for andre samfunnsinteresser. Verneforslagene vil også være av verdi for friluftslivet.

3 SAKSBEHANDLING

Områdene som nå foreslås vernet har ulik historikk og har vært knyttet til ulike verneprosesser.

3.1 Frivillig skogvern på privateid grunn

Ved frivillig skogvern tilbyr skogeierne aktuelle skogarealer for vern. Grunneierne oversender tilbud om vern til vedkommende fylkesmann. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider fylkesmannen forslag til

avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider fylkesmannen forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Det blir avholdt møter/befaringer der forslaget diskuteres nærmere. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne/grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet en avtale, der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart. Fra avtaletidspunktet og frem til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtaket er fattet.

3.2 Forholdet til utredningsinstruksen, forvaltningsloven og saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven

Verneforslagene er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslagene på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyttene av verneforslagene på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 6 og 8 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslag for de enkelte områder fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Etter avveininger mellom områdenes verneverdier og andre samfunnsinteresser er det underveis i verneprosessen foretatt endringer i vernebestemmelsene og avgrensingen av de foreslåtte verneområdene.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen innebærer inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er således oppfylt.

4 VIKTIGE ENDRINGER UNDERVEIS I VERNEPLANPROSESSEN

4.1 Navn

Det er under høringene kommet innspill som foreslår endring av navn for et av områdene. Skrivemåten tilrås endret for følgende område: Durmålhaugen naturreservat endres til Mulvikknukken naturreservat.

4.2 Avgrensning

Med bakgrunn i vurdering av høringsuttalelsene, tilrås det mindre grensejusteringer for flere av områdene. Dette er omtalt under hvert enkelt område. De største arealmessige endringene har skjedd i Hålandsheia, hvor det er gjort to justeringer for å ta ut en hytte og tilkomst til denne. I tillegg er grensen justert ved et traktorslep. I Eldåa er vernegrensen trukket ut til 30 meter fra midtlinjen på kraftlinjetrasé.

4.3 Verneforskriftene

Det er etter høringen foretatt noen mindre endringer i forslagene til verneforskrifter. Dette skyldes dels tilpasning til gjeldende maler for naturreservater, dels kommentarer i innkomne høringsuttalelser og et generelt ønske om at forskriftene blir mest mulig like for forhold som gjelder samme tema. Ved større utvidelser av eksisterende naturreservater, tilrås verneforskriften opphevet og erstattet med en ny som omfatter hele området.

Klima- og miljødepartementet vurderer at endringene ikke har betydning for avtalene om frivillig vern der det er inngått avtaler med grunneiere.

5 OPPHEVING AV TIDLIGERE VERNEOMRÅDER

Følgende eksisterende vernevedtak foreslås opphevet som følge av den nye verneplanen:

1. Forskrift 01.12.2017 nr. 1890 om vern av Durmålhaugen naturreservat, Tingvoll kommune, Møre og Romsdal.
2. Forskrift 23.11.1984 nr. 1914 om vern for Uranes naturreservat, Granvin og Kvam kommuner, Hordaland.
3. Forskrift 14.02.2014 nr. 166 om vern av Øyvassheia naturreservat, Åmli kommune, Aust-Agder
4. Forskrift 25.11.2016 nr. 1385 om vern av Gygestolen naturreservat, Bø kommune, Telemark
5. Forskrift 02.09.2005 nr.994 om verneplan for skog, vedlegg 23, Mælslia naturreservat, Tinn kommune, Telemark
6. Forskrift 26.06.2009 nr.899 om verneplan for skog. Vedlegg 16. Fredning av Mælslia nord naturreservat, Tinn kommune, Telemark.
7. Forskrift 09.07.1993 nr. 705 om fredning av Kleppefjell naturreservat, Hjartdal kommune, Telemark.
8. Forskrift 30.06.2006 nr. 794 om Verneplan for Oslofjorden – delplan Telemark, vedlegg 1, fredning av Hitterødbekken naturreservat, Porsgrunn kommune, Telemark.
9. Forskrift 13.12.2013 nr. 1457 om vern av Strønes naturreservat, Trøgstad kommune, Østfold.
10. Forskrift 10.06.2016 nr. 620 om vern av Deifjellia naturreservat, Åmot kommune, Hedmark.
11. Forskrift 21.06.2017 nr. 893 om vern av Eldåa naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark.

6 FORVALTNING AV VERNEOMRÅDET

Miljødirektoratet avgjør hvem som skal være forvaltningsmyndighet for det enkelte området. Naturreservatene som foreslås vernet er små verneområder. Det er lagt til grunn at kommunene skal tilbys å overta forvaltningsmyndigheten for slike områder. Aktuelle kommuner vil få tilbud om delegering av forvaltningsmyndighet for nye områder som opprettes som del av dette vernevedtaket, og som i sin helhet ligger innenfor kommunen.

Dersom aktuelle kommuner ikke ønsker slik myndighet, vil forvaltningsmyndigheten ligge hos Fylkesmannen. Kostnader til merking av grenser, oppsyn m.m. vil dekkes innenfor Klima- og miljødepartementets eksisterende budsjetttrammer.

7 HØRING AV VERNEFORSLAGET

7.1 Generelt

Under omtalen av hvert enkelt område i kap. 8 fremgår det hvilke lokale/regionale og sentrale høringsparter som har hatt verneforslagene til uttalelse.

Berørte grunneiere, rettighetshavere, kommuner, fylkeskommuner og andre instanser på fylkes- og regionnivå samt aktuelle lokale og regionale organisasjoner har hatt verneforslagene på høring.

Sentrale høringsinstanser som har hatt verneforslagene på høring (det er noen variasjoner i om alle disse sentrale høringsinstansene har fått alle verneforslagene på høring): Statens landbruksforvaltning, Statens navnekonsulenter, Språkrådet, Vegdirektoratet, Norges Luftsportforbund, Forsvarsbygg, Statens vegvesen, NSB hovedadm., Jernbaneverket, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Statens Kartverk, Riksantikvaren, Direktoratet for mineralforvaltning, Norges Geologiske Undersøkelser, AVINOR AS, Luftfartstilsynet, Telenor, Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Norges Bondelag, Norsk Sau og Geit, Norges Skogeierforbund, Norskog, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, NHO Reiseliv, Norsk Industri, Norges Naturvernforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Botanisk Forening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, WWF-Norge, Den Norske Turistforening, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådene Landsforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges handicapforbund, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norges Naturvernforbund, Natur og Ungdom, Norges Miljøvernforbund, Norsk Biologforening, SABIMA, Norsk institutt for skog og landskap, Norsk institutt for naturforskning, Biologisk institutt Universitetet i Oslo, Universitets naturhistoriske museer og botanisk hage, NTNU Fakultet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Vitenskapsmuseet, NTNU Ringve botaniske have, Universitetet for miljø- og biovitenskap, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Villreintrådet i Norge.

Med unntak av Åmli kommune og Evje/Hornnes kommune er det ingen motstand mot verneforslagene fra kommunene.

Åmli kommune er imot utvidelse av Øyvassheia naturreservat fordi de mener områdene er tilrettelagt for bærekraftig skogbruk.

Evje og Hornnes kommune i Aust-Agder peker på at verneområdet Hålandsheia grenser opp mot skogsbilvei som er bygd med offentlig tilskudd, og henstiller om å avgrense området mot verneverdig areal fra den naturfaglige rapporten. Fylkesmannen har valgt å følge alternativ grense for verneverdig areal. De følger ikke kommunens henstilling til avgrensing fullt ut, men har utelatt tilbudt areal vest for Biofokus alternative forslag til avgrensing. Det er derfor et begrenset areal innenfor det foreslåtte verneområdet som ikke er anbefalt i den faglige rapporten. Skogsbilveien inn i området ble bygd for nesten 20 år siden. Forutsetningene og holdningene til de aktuelle skogeierne i området kan ha endret seg i løpet av denne perioden. Frivillig vern av skog var ikke et aktuelt virkemiddel rundt år 2000.

Rendalen kommune i Hedmark har ment at det ville være praktisk om vernegrensen for Fjellkroken sammenfalt med det eksisterende Osdalen naturreservat i nord. Fylkesmannen i Hedmark har diskutert dette med Miljødirektoratet og kommet fram til at det ikke er aktuelt å slå sammen disse to områdene nå. Avgrensingen for Fjellkroken naturreservat følger nordgrensen for tilbudte eiendom. Dvs. at for å slå sammen disse områdene, måtte det ha kommet et initiativ fra grunneier av det mellomliggende arealet. Osdalen naturreservat er vernet med bakgrunn i å ta vare på en kvartærgeologisk forekomst. Det er ikke forbud mot skjøtsel og hogst av skogen i dette området. Verneformålene og bestemmelsene for disse to områdene er derfor svært forskjellige og kan vanskelig forenes gjennom samme forskrift.

Hedmark fylkeskommune har ikke gått imot noen av verneforslagene, men påpeker at utgraving av kulturminner må inn i verneforskriftene. Dette forholdet er kommentert av fylkesmannen og Miljødirektoratet. Departementet er enig i at dette forholdet er ivarettatt i verneforskriftene ved at slike utgravinger krever søknad om dispensasjon ettersom det må gjøres en konkret vurdering av slike utgravinger for det enkelte verneområdet.

Forsvarsbygg har ingen merknader til planavgrensingen av verneforslagene. De har derimot en støttende kommentar til forslag til verneforskrifter som inneholder et unntak: *Bestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:*

-Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

Forsvarsbygg støtter at dette unntaket for Forsvarets luftfartøy inngår i verneforskriftene, ettersom det dermed blir et tydeligere samsvar med unntaket for militær operativ virksomhet:

"Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulansepoliti-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet".

Forsvarsbygg legger til grunn at militær operativ virksomhet i luften også omfatter den treningsvirksomhet som er nødvendig for at Luftforsvarets enheter til enhver tid skal ha den beredskap og kompetanse som politiske myndigheter krever. Luftoperativ virksomhet må være beordret av operativ myndighet/ Forsvarets operative hovedkvarter. Det alt vesentligste av Luftforsvarets flyvninger vil være av operativ karakter.

Kartverket påpeker at datasettet for naturvernområder og forslag til verneområder fra 1. januar 2015 inngår i det offentlige kartgrunnlaget, jf. plan- og bygningsloven § 2-2 og kart- og planforskriften kapittel 2. Det offentlige kartgrunnlaget skal danne kunnskapsgrunnlag for avgjørelser etter plan- og bygningsloven. Kartverket forutsetter at kart over verneområder utarbeides i samsvar med Miljødirektoratets produktspesifikasjon mv. Videre forutsetter kartverket at vernemyndigheten melder inn navnene på de respektive naturreservatene til Kartverket for registrering i Sentralt stadnamnregister.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard peker generelt på viktigheten av å ivareta hensynet til mineralressursene i verneprosessen for å unngå båndlegging av mineralressurser innenfor verneområdet og restriksjoner og/eller begrensninger på uttak av mineralressurser utenfor verneområdet. Merknader til enkeltområder er gjengitt under hvert enkelt område.

Landbruksdirektoratet uttaler at det ikke går frem av høringsdokumentet om og i tilfelle hvordan de foreslåtte verneområdene i dag nyttes i landbrukssammenheng.

Landbruksdirektoratet antar at beiting er den mest påregnelige landbruksmessige utnyttelsen av disse områdene. I og med at beiting stort sett fortsatt skal kunne skje i de foreslåtte verneområdene, vil Landbruksdirektoratet be om at det også tas inn i vernebestemmelsene at det må kunne settes ut saltsteiner i områdene, og at det må kunne søkes om tillatelse til motorisert ferdsel i forbindelse med slik utsetting. Dersom ikke beitedyrene har tilgang til saltsteiner i beiteområdet kan de få mangelsykdommer. Utsetting av saltsteiner har derfor en klar betydning for dyrevelferden. Landbruksdirektoratet har i tidligere vernesaker vist til at unntak for utsetting av saltsteiner til vilt bør utgå i verneforskriftene, under henvisning til «*forskrift om tiltak for å begrense spredning av CDW*» (skrantesyke), idet utsetting av saltsteiner nå kun er lovlig til husdyr.

7.2 Kommentarer til forskriftene

Forskriftenes innhold

Miljødirektoratet understreker betydningen av at en både ved utforming av verneforskrifter og forvaltning av områdene, herunder dispensasjonspraksis, legger til grunn et langsiktig perspektiv. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at naturkvalitetene forvitrer. Det er også viktig at den økosystemtilnærmingen som er lagt til grunn i skogvernet reflekteres.

Verneforskriftene innebærer vern av all vegetasjon og alt dyreliv. Det er likevel åpnet for jakt, fiske og sanking av bær og matsopp. Ulike tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Dette innbefatter anlegg av ulike slag (midlertidige eller faste), men også tiltak som for eksempel drenering, kalking og gjødsling. For enkelte områder er det i verneforskriften åpnet for visse typer anlegg etter søknad.

Verneforskriftene innebærer et generelt hogstforbud, men det kan etter søknad gis tillatelse til hogst av etablerte plantefelt. I tilfeller der det ikke er aktuelt å ta ut plantede trær på kort sikt, kan det etter søknad gis tillatelse til en begrenset skjøtsel.

Motorferdsel er forbudt, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med spesielt nevnte formål. Det understrekes at regelen om ”nødvendig motorferdsel” skal håndheves strengt. Motorferdsel i tilknytning til militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, og gjennomføring av skjøtels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten er tillatt. Dette gjelder ikke for øvingsvirksomhet i tilknytning til slike formål. Det er gjort en vurdering for hvilke områder det er aktuelt med en egen dispensasjonshjemmel for øvingsvirksomhet. Utgangspunktet har vært at det ikke er aktuelt å åpne for dette i små verneområder og verneområder som på grunn av sin topografi er lite egnet til slike aktiviteter.

Vedlikehold av eksisterende veier og anlegg, herunder bygninger og eventuelt andre installasjoner som er i bruk på vernetidspunktet, er tillatt. Med vedlikehold menes opprettholdelse av den standard veien, bygningen, anlegget etc. hadde på vernetidspunktet. Vedlikehold omfatter ikke nybygg, oppgradering eller utvidelse. Vedlikehold av for eksempel vei omfatter således tiltak eller arbeid for å holde veien ved like eller opprettholde samme standard som på vernetidspunktet, uten at den endrer karakter. Miljødirektoratet tilrår ikke at verneforskriften henviser til veiklasser, da slike standarder kan endres over tid. Istedenfor opprettholdes formuleringen om standard på vernetidspunktet. Tiltak som påføring av nytt grusdekke, grøfterens, skifte av stikkrenner

og lignende anses som vedlikehold. Motorferdsel i forbindelse med vedlikehold kan tillates etter søknad, og skal fortrinnsvis skje på snødekt mark.

Miljødirektoratet vil påpeke at restriksjonsnivået ikke er særlig forskjellig mellom de ulike områdene som her foreslås vernet, men da verneforskriftene for områdene er fremkommet gjennom forhandlinger mellom de respektive fylkesmennene og grunneierne, vil det måtte aksepteres at det blir enkelte forskjeller i utformingen av forskriftene. For de områdene der eksisterende verneområder inngår i verneforslagene, vil ny verneforskrift omfatte hele området. For disse arealene vil det kunne medføre større endringer i forhold til eksisterende verneforskrift. For noen områder med mindre utvidelser, opprettholdes eksisterende bestemmelser, som også vil gjelde for utvidelsesarealet. Miljødirektoratet vurderer at mal for verneforskrifter for naturreservater ivaretar avveiningen mellom brukergruppene og de overordnede vernehensynene på en god måte.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratets vurderinger.

Navn

Kartverket forutsetter at vernemyndigheten melder inn navnet på nye naturreservat til Kartverket for registrering i Sentralt stadnamnregister (SSR) når vernevedtak er gjort, jf. § 15 i lov om stadnamn av 18. mai 1990 nr. 11. Kartverket forutsetter dessuten at kart over verneområdene produseres i samsvar med Miljødirektoratets produktspesifikasjon. Språkrådet viser til at offentlige instanser er bundet til skrivemåten i Sentralt stadnamnregister. For å kunne bruke et annet navn, er det behov for å reise formell navnesak.

De endelige vernekartene vil bli produsert i tråd med gjeldende praksis. Når det gjelder innmelding av navn på nye verneområder i Sentralt stadnamnregister, vises det til kommentarene fra Klima- og miljødepartementet i foredrag til kgl. res. i desember 2015. Miljødirektoratet viser til *«at Kartverket gjøres kjent med nye vernevedtak gjennom brev fra Klima- og miljødepartementet for å tinglyse vernevedtakene på berørte eiendommer. Da Kartverket også er ansvarlig for Sentralt stedsnavnregister, må det forutsettes at Kartverket samtidig sørger for innmelding til Sentralt stedsnavnregister.»*

Motorferdsel

Miljødirektoratet viser til at motorferdsel generelt skal vurderes etter søknad i verneområder.

Motorisert uttransport av elg og hjort skal i utgangspunktet enten foregå manuelt eller ved bruk av lett beltekjøretøy, jf. § 6. Med lett beltekjøretøy i denne sammenheng menes mindre beltekjøretøy som f.eks. elgtrekk, jernhest og beltegående ATV.

En eventuell tillatelse til bruk av annet motorkjøretøy enn nevnt over, jf. § 7, skal vurderes nøye. Det reelle behovet, samt mulige påvirkninger på naturmiljøet skal vurderes. Forvaltningsmyndigheten kan i sin søknadsbehandling knytte tillatelsen til bestemte traseer. Dette vil særlig være aktuelt for uttransport av elg og hjort fra bakenforliggende områder. Det kan også innvilges flerårige dispensasjoner.

I områder med hytter er hovedregelen at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til transport av ved, materialer og utstyr på snødekket mark etter § 7. Slike tillatelser bør normalt styres til fastlagte trasèer. Fastsetting av trasè bør gjøres ved søknadsbehandling eller som en del av utarbeidelse av forvaltningsplan. Motorisert transport i forbindelse med

vedlikehold bør skje på snødekt mark med bruk av snøscooter. I unntakstilfeller kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til barmarkskjøring for transport av materialer til vedlikehold. Dette bør normalt være vedlikeholdsbehov av akutt karakter.

I verneforskriftens § 7 er det åpnet for at det etter søknad kan gis dispensasjon til motorferdsel knyttet til ulike formål. Der hvor bestemmelsene ikke spesifiserer om slik transport skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark, med lufttransport eller på barmark, skal det ved vurderingen av den enkelte dispensasjonssøknad legges til grunn at transporten fortrinnsvis bør skje med beltekjøretøy på snødekt mark eller med lufttransport. Transport på barmark er kun aktuelt når transport med beltekjøretøy på snødekt mark eller lufttransport er vanskelig gjennomførbart, eller når det er spesielle forhold som tilsier det. Det forutsettes at slik transport kan gjennomføres uten skader på viktige verneverdier.

Klima- og miljødepartementets vurderinger

Det er i enkelte tilfeller i verneforskriftens § 7 åpnet for at det etter søknad kan gis dispensasjon til bruk av motorferdsel for ulike formål. Der hvor bestemmelsene ikke spesifiserer om slik transport skal skje med beltekjøretøy på snødekt mark, med lufttransport eller på barmark, skal det ved vurderingen av den enkelte dispensasjonssøknad legges til grunn at transporten fortrinnsvis bør skje med beltekjøretøy på snødekt mark eller med lufttransport. Transport på barmark er kun aktuelt når transport med beltekjøretøy på snødekt mark eller lufttransport er vanskelig gjennomførbart, og forutsetter at slik transport er vurdert å kunne gjennomføres uten skader på viktige verneverdier, naturtyper eller leveområder for arter.

Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytter

Enkelte verneforskrifter kan i § 7 ha bestemmelser som åpner for nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytter. Det legges til grunn at slik transport fortrinnsvis bør skje på veier, eller alternativt med beltekjøretøy på snødekt mark, bl.a. fordi det her ofte er snakk om betydelig vekt som skal transporteres og betydelig potensialet for sporskader. Transport på barmark utenfor veier er aktuelt kun i enkelte spesielle tilfeller hvor transport med beltekjøretøy på snødekt mark ikke er mulig eller praktisk gjennomførbart, og dersom slik transport er vurdert å kunne gjennomføres uten skader på viktige verneverdier, naturtyper eller leveområder for arter. Dette må vurderes konkret i det enkelte tilfellet.

Start og landing med luftfartøy

Miljødirektoratet viser til at det ved kgl. res. 12 desember 2014 ble vedtatt å ta inn Forsvarsbyggs ønske om at landing og start med forvarets luftfartøy gis automatisk i forskriftene for skogvernområder. Dette er derfor lagt inn i alle forskriftene i tilrådningen. De aktuelle verneforslagene omfatter skog- og andre utmarksområder. Det antas at landing og start eventuelt vil bli (meget) sjeldne foreteelser og ikke utgjøre noen trussel mot områdene som sådan.

Når det gjelder militær operativ virksomhet i luften vises det til NOU 2001:15 Forsvarets områder for lavtflyvning punkt 5.5.6.1 *Unntaket for militær operativ virksomhet i verneområder* hvor det fremgår hva som anses som operativ virksomhet. Direktoratet legger denne tolkningen av begrepet militær operativ virksomhet til grunn.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratets vurderinger.

Kraftlinjer

Miljødirektoratet viser til at i områder med eksisterende energi- og kraftanlegg, er utgangspunktet at anleggene skal kunne drives og vedlikeholdes på en sikkerhetsmessig og økonomisk forsvarlig måte. Forskriftsmalene har standardbestemmelser som åpner for drift og vedlikehold av anlegg, og motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på kraftlinjer. Forskriftsmalen fastsetter søknadsplikt for motorferdsel utover dette. Bakgrunnen for dette er at forvaltningsmyndigheten blant annet skal ha mulighet til å kunne styre hvilke typer kjøretøy som benyttes og til hvilken tid eller etter hvilken trasé kjøringen skal skje. Dispensasjonsordninger tas ikke inn for å hindre nødvendige tiltak eller nødvendig kjøring, men fordi det i enkelte sårbare områder er ønskelig å styre bruken av kjøretøy slik at det ikke oppstår unødvendige konflikter og skader på naturmiljøet.

Foruten drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og nødvendig istandsetting ved akutt utfall, åpnes det for oppgradering/fornyelse av eksisterende kraftanlegg og kraftlinjer for heving av spenningsnivå og øking av linjesnitt, når dette ikke fører til vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

Miljødirektoratet viser til enighet om bestemmelsene om drift og vedlikehold av kraftanlegg, og at forskriftene er i tråd med formuleringer i nyeste vernevedtak.

Klima- og miljødepartementets vurderinger

Drift og vedlikehold av kraftlinjer

KLD viser til at bestemmelsene åpner for drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg. Vedlikehold omfatter blant annet utskifting av komponenter knyttet til kraftledninger (liner, isolatorer, master, traverser mv.) i samsvar med anleggets tillatte egenskaper i tråd med konsesjon etter energiloven. Oppsetting av master med annen utforming enn eksisterende anlegg, omfattes normalt ikke av bestemmelsene på dette punkt. Ved utskifting av master eller andre komponenter, skal master og komponenter som er mest mulig lik eksisterende benyttes, med mindre overgang til andre typer master og komponenter vil redusere anleggets innvirkning på verneverdiene uten urimelige kostnader eller ulemper for anleggseieren, jf. energiforskriften

§ 3-4. Nødvendig skogrydding i kraftlinjetraseer ansees som en del av ordinært vedlikehold av kraftledninger, og kan skje uten søknad. Dette omfatter også nødvendig sikringshogst av enkelttrær langs kraftlinjetraseen. Der hvor grenser for verneområder ligger nær eksisterende kraftlinjer forutsettes det at verneområdet ikke er til hinder for drift og vedlikehold av kraftlinjene.

Istandsetting ved akutt utfall

Ved akutt utfall, samt ved umiddelbar fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg, er det behov for rask istandsetting slik at kunder får strøm og viktige samfunnsfunksjoner kan opprettholdes. I § 4 og § 6 er det derfor tatt inn bestemmelser om at istandsetting, og motorferdsel i den forbindelse, kan gjennomføres uten søknad. I § 6 er det tatt inn en bestemmelse om at det i ettertid gis melding til forvaltningsmyndigheten om motorferdselen. Det nevnte unntaket for motorferdsel i § 6 gjelder ikke for ordinær drift og vedlikehold.

Oppgradering og fornyelse av kraftledninger

Verneforskriften har i § 4 unntak for oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linetverrsnitt når dette ikke skader verneverdiene

angitt i verneformålet nevneverdig. Eksempel på tiltak som har liten påvirkning på verneverdiene, og som er tillatt etter dette unntaket, er endring av driftsspenning eller linjetykkelse. En forutsetning for dette er at heller ikke anleggsarbeidene skader verneverdiene nevneverdig. Oppgraderinger som innebærer bruk av større eller endrede master kan også omfattes dersom det ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig. Vurderingen av om oppgraderingen eller fornyelsen skader verneverdiene nevneverdig, vil være en konkret vurdering av tiltakets effekter på det naturmangfoldet som er oppgitt i verneformålet. Jo mer presis og spesifisert formålsbestemmelsen er, desto lettere vil det være å fastslå om vilkåret er oppfylt eller ikke. Eksempel på tiltak som kan skade verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig, er økning av spenningsnivå eller endrede master som medfører behov for å øke ryddebeltets bredde langs kraftlinjen. Et annet eksempel er der man i anleggsfasen har behov for motorferdsel på barmark for å komme inn til mastepunktene med anleggsmaskiner, og slik ferdsel ikke kan skje i eksisterende ryddebelte. Slike tiltak vil kreve søknadsbehandling etter § 7.

Søknadspliktig oppgradering eller fornying av kraftledninger (§ 7)

Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4, og som er nødvendig for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, skal behandles etter søknad. Dette gjelder først og fremst tiltak som har potensial til å skade verneverdiene nevneverdig. Vurderingen blir dermed en avveining mellom tiltakets samfunnsmessige betydning og hensynet til verneverdiene. Hensikten med konkret søknad er å etablere en kontakt mellom tiltakshaver og forvaltningsmyndigheten for verneområdet med sikte på å drøfte avbøtende tiltak, slik at mulige negative konsekvenser for verneverdiene i størst mulig grad reduseres og dermed synliggjøres allerede i søknaden. Hensikten er ikke å diskutere nedleggelse eller dramatiske omlegginger av det eksisterende anlegget, men derimot en mest mulig skånsom utforming og mindre justeringer av anlegget. Departementet legger derfor til grunn at det i de fleste tilfeller vil være mulig å komme frem til løsninger som ivaretar behovet for nødvendig oppgradering eller fornyelse. Opprettholdelse av luftledning i det samme området skal normalt aksepteres. Oppgradering og fornying kan i noen tilfeller innebære bygging parallelt med eksisterende kraftledning, hvis eksisterende ledning må være i drift under arbeidet før den deretter rives. Ved vurderingen skal det legges vekt på netteiers plikter etter energiloven til å sørge for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet. Det skal videre legges vekt på plikten til planlegging, utførelse og drift av elektriske anlegg samt plikten til å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren. På bakgrunn av dette mener Klima- og miljødepartementet at vernet er forenelig med energiforsyningen som berører områdene. Det vises for øvrig til omtalen av de enkelte områdene i kap. 8.

Eventuell drift av fremtidige funn av forekomster av mineralske ressurser

Miljødirektoratet viser til at verneformålet i naturreservater er å bevare naturen mest mulig urørt og hindre fremtidig virksomhet som vil være i strid med dette overordnede målet. Det er således ikke aktuelt å gi en generell åpning for leting etter, eller utvinning av, mineralske forekomster med tanke på utnytting i et eventuelt fremtidig naturreservat.

For nærmere omtale av det foreslåtte Hålandsheia naturreservat, vises det til kap. 8.

Naturmangfoldloven § 41 sier at det som ledd i saksbehandlingen skal innhentes kunnskap om andre mulige verdier i området. Dette vil i hovedsak være å samle kunnskap som allerede er kjent, herunder informasjon om pågående næringer eller aktiviteter.

Den viktigste måten å få frem interessene knyttet til potensiell og planlagt utnyttelse av mineralressurser på, er høringene som gjennomføres for det enkelte verneforslaget. I de fleste sakene finnes det frem til gode løsninger gjennom grensedragning og/eller tilpasning i forskriften. I de sakene der målet om økt skogvern (og grunneiers ønske om frivillig vern) må veies opp mot potensiell eller planlagt utnyttelse av mineralressurser, vil dette være avveininger som må avklares mellom departementene.

Klima- og miljødepartementet viser til at Regjeringen er opptatt av å legge til rette for fremtidig vekst i mineralnæringen. Skogområdene som forslås vernet kan inneholde mineralforekomster som kan gi grunnlag for fremtidig verdiskaping og næringsutvikling. Vern av de foreslåtte skogområdene utelukker ikke muligheten for eventuell utnyttelse av funn av betydelige mineralressurser, dersom slik virksomhet kan skje på en miljømessig forsvarlig måte.

Dersom ny kunnskap i fremtiden viser at det finnes viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdene, må eventuell utdrift av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Denne lyder: *"Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig."*

Skogvernområdene er generelt relativt små, noe som innebærer at avstanden mellom vernegrense og en eventuell påvist drivverdig mineralressurs kan være relativt liten. Dette øker de tekniske mulighetene for at eventuell utdrift av mineralforekomster som pr. i dag ikke er kjent, kan foretas uten at tiltaket har vesentlig negativ virkning på naturkvalitetene i verneområdet. Dette kan for eksempel gjøres ved underjordisk drift med uttakssted utenfor verneområdet.

Det kan likevel ikke utelukkes at det kan være aktuelt å benytte dagdrift i verneområdet for å utvinne mineraler med et betydelig verdiskapingspotensial. Dersom underjordisk drift med uttakssted utenfor verneområdet ikke er mulig, vil eventuell utvinning av mineralforekomster ved dagdrift måtte vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven. Når tiltaket behandles etter denne generelle dispensasjonsbestemmelsen vil hensynet til vesentlige samfunnsinteresser bli vurdert og veid opp mot verneinteressene.

Beiting

For de områdene der beiting er aktuelt, er det gjort en vurdering av om forskriften skal åpne for utsetting av saltsteiner. For de fleste områdene er det vurdert at dette er et tiltak som i liten grad berører verneverdiene, og det er derfor tatt inn en unntaksbestemmelse om mulighet for utsetting av saltsteiner. For noen områder vurderes dette tiltaket å ha betydning i forhold til verneverdiene, og for disse områdene åpner ikke forskriftene for dette. Det samme gjelder oppsetting av gjerder. For de områdene der dette vurderes som aktuelt, er det tatt inn som spesifisert unntak i § 7.

Klima- og miljødepartementet støtter Landbruksdirektoratets vurdering av saltsteinutsetting til hjortevilt og tilrår at slik utsetting ikke gis unntak i forskriftene. Generelt er det slik at hvis det skulle oppstå behov i fremtiden som ikke er regulert i den enkelte forskrift, kan slike tiltak vurderes etter forskriftens generelle dispensasjonsbestemmelse i § 8.

Departementet legger imidlertid til grunn at selv om nåværende grunneier ikke har sett behov for utsetting av saltstein eller oppsetting av gjerder, kan behovet endre seg i fremtiden, og det kan da være hensiktsmessig at dette er omtalt i forskriftene.

Forutsetningen er at tiltakene kan gjennomføres uten å skade verneverdiene. Saltsteiner tiltrekker seg både husdyr og hjortevilt og kan lokalt føre til betydelig tråkkslitasje og gjødselpåvirkning ved saltsteinene. Også gjerder kan føre til tråkkslitasje. For enkeltområdene i denne vernesaken, legges følgende til grunn for å ivareta natur som er sårbar for slitasje og tråkk i forbindelse med utsetting av saltstein og oppsetting av gjerder:

- For områder som er vurdert som relativt robuste mht. slitasje og tråkk og samtidig er av en viss størrelse, er det tatt inn et punkt i forskriften om utsetting av saltstein under § 4. Det er også tatt inn et punkt under § 7 om oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting, samt et punkt om nødvendig motorferdsel i forbindelse med utsetting av saltstein og oppsetting av gjerder.
- For enkelte områder som har innslag av sårbar natur mht. slitasje og tråkk, er punktet om utsetting av saltstein plassert under § 7, da man må kunne sikre bl.a. at plassering av saltstein ikke skjer i sårbare områder.
- For små områder som er sårbare for slitasje og tråkk er nevnte punkter ikke tatt inn i forskriften. Her kan også saltstein og gjerder oftest plasseres utenfor verneområdene.

Det er også lagt vekt på om beiting overhodet er aktuelt, eksempelvis der det er svært bratt terreng.

Sykling og større arrangementer

Hovedregelen i friluftsloven er at det i skogsområder er tillatt med sykling på vei eller sti når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet. På fjellet er det også tillatt å sykle utenfor sti. I kgl. res. 12. desember 2014 ble det åpnet for sykling (samt riding og bruk av hest og kjerre) på veier og stier i de fleste områder, ved at det i verneforskriftene ble tatt inn forbud mot sykling/riding/hest og kjerre utenom stier og veier merket på kart.

I tråd med føringene i friluftsmeldingen og tidligere vedtatte kgl.res. for skogvern tilrår Miljødirektoratet at det i forskriftene tas inn bestemmelser om at sykling (samt riding og bruk av hest) tillates på eksisterende stier og veier, dersom det ikke er særskilte naturfaglige hensyn som tilsier at sykling bør være forbudt på bestemte stier eller i bestemte områder.

Selv om regulering av sykling i skogområder følger av friluftsloven, mener Miljødirektoratet det er hensiktsmessig at regulering av sykling tas inn i verneforskriften sammen med regulering av andre aktiviteter i verneområdet, også i områder hvor det åpnes for sykling på alle eksisterende stier i området. I områder hvor det ikke finnes veier og stier gjelder et generelt forbud mot sykling og bruk av hest. Det fremgår av beskrivelsen av det enkelte området, dersom det ikke finnes veier og stier i området.

Når det gjelder el-sykler rammes dette av forbudet mot motorferdsel i verneforskriftene. Det er foreløpig ikke gjort endringer i regelverket som gjelder el-sykler i friluftsløven eller i malen for verneforskrifter. I nyere vernevedtak er bestemmelsene om arrangementer endret til kun å omfatte forbud mot større arrangementer. En del områder er tilrådt med generelt forbud mot idrettsarrangementer og andre større arrangementer. Denne bestemmelsen er justert i tråd med nyeste vernevedtak.

Klima- og miljødepartementet viser til at det generelt er åpnet for sykling på eksisterende veier og stier som er vist på vernekartet, unntatt hvis verneverdiene i området er vurdert som sårbare for slik påvirkning. Dette er i samsvar med Meld. St. 18 2015-2016 *Friluftsliv*. I enkelte områder fins ikke stier eller veier, og sykling er da følgelig ikke tillatt.

Departementet viser til § 3, som tidligere hadde ordlyden "*Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer og andre større arrangementer er forbudt*". Ordlyden er nå endret til "*Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt*." Den nye formuleringen omfatter både idrettsarrangementer og andre arrangementer, og avgrensingen til større arrangementer gjelder uansett type arrangement.

7.3 Klima- og miljødepartementets kommentarer til øvrige temaer

Forholdet til matloven

I de spesielle tilfeller hvor det er behov for å sette inn tiltak etter lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) vil det kunne dispenseres for dette etter de generelle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften. En eventuell dispensasjon skal iverksettes uten opphold i henhold til de tiltak loven krever.

Hogst av ved til hytter i verneområdet

I enkelte tilfeller er det under § 7 i forskriftene åpnet for søknad om hogst av ved til eksisterende hytter i verneområdet. I skogreservater er det generelt et mål at skogen skal få utvikle seg mest mulig urørt av menneskelig aktivitet, også vedhogst. Derfor legges det primært til grunn at ved bør hogges utenfor verneområdet og kjøres inn til eksisterende hytter, men at det må gjøres en vurdering i hvert enkelt tilfelle om belastningen på verneområdet blir mindre om det tillates vedhogst rundt hyttene i verneområdet, enn at veden blir transportert inn til hyttene gjennom verneområdet. Dersom det gis dispensasjon for hogst av ved til eksisterende hytter må det settes vilkår bl.a. om lokalisering og gjennomføring av hogsten, hogstmengde samt hvilke treslag som kan hugges, slik at verneverdiene i området ikke reduseres. Hogst skal uansett ikke skal skje i registrerte kjerneområder.

Kulturminner og kulturmiljøer

Det forutsettes et tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og naturforvaltningsmyndighetene i enkeltsaker om kulturminner og kulturmiljøer innenfor de foreslåtte verneområdene. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av både fredete og ikke-fredete kulturminner skal skje på en slik måte at både natur- og kulturminneverdier ivaretas på best mulig måte. Slike tiltak avklares derfor med forvaltningsmyndigheten for verneområdene, slik at verneverdiene ikke forringes. Forskriftenes punkter om kulturminner og kulturmiljøer er kun en presisering av kulturminnelovens bestemmelser, som også gjelder innenfor de foreslåtte verneområdene. Klima- og miljødepartementet vil understreke at inngrep i, istandsetting og skjøtsel av kulturminner og kulturmiljøer som er fredet i medhold av kulturminneloven, bare kan skje etter tillatelse fra kulturminnemyndighetene.

Annet

Utover de endringer som er nevnt over, har KLD foretatt mindre justeringer i forskriftene, i hovedsak av ren teknisk art. KLD slutter seg for øvrig til Miljødirektoratets vurderinger.

8 MERKNADER TIL DE ENKELTE OMRÅDENE

I dette kapitlet gjengis sentrale opplysninger om saksbehandlingen for enkeltområdene, innspill fra sentrale høringsinstanser og hovedinnholdet i vurderingen og tilrådingen fra fylkesmannsembetene og Miljødirektoratet. For en mer detaljert omtale av temaene samt liste over høringsinstanser vises til Miljødirektoratets tilrådingen datert 13. august 2018, samt aktuelle tilrådingen fra fylkesmannsembetene. Verneverdiene i enkeltområdene er beskrevet i tilrådingene fra Miljødirektoratet. Under "inngrep" oppgis tekniske inngrep for de områdene der man kjenner til slike. Der det ikke er gjengitt høringsuttalelser, er det ikke kommet uttalelser av vesentlig betydning.

Merknad: Nedenfor er det kun tatt med områder i Hedmark. Ønsker du å lese merknader for alle områder som er vedtatt i denne resolusjonen kan du gå inn på Klima- og miljødepartementets nettside eller Fylkesmannens nettside.

17. Melåsmoen naturreservat, Elverum kommune, Hedmark fylke

Totalareal 118 daa, hvorav 115 daa produktiv skog.

Melåsmoen er et sandfuruskogområde rundt Heradsbygda/Jømna skistadion i Elverum kommune.

Inngrep: Av tekniske inngrep i området er det traktorveier, skogsbilveier, lysløyper og store skilt.

Hovedsynspunkter i høringen:

Direktoratet for mineralforvaltning viser til sin uttalelse til oppstartsvarselet der de påpekte at området ligger mellom to registrerte grusressurser, men at eventuelt uttak av grus i disse områdene ikke vurderes å komme i konflikt med vernet. Viser videre til at hvis det i fremtiden blir kjent at det fins mineralressurser i området må eventuell drift av disse kunne vurderes opp mot den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48.

Hedmark fylkeskommune er positive til vern, men påpeker at det bør innarbeides et punkt i forskriften som åpner for at det vil være mulig å foreta en utgraving av kulturminner.

Elverum sopp- og nyttevekstforbund uttalte at vernegrensen burde inkludere områdene nord for det foreslåtte reservatet, siden dette arealet også er viktig for slørsoppene.

Fylkesmannen viser til at det per dags dato ikke foreligger noe tilbud om vern på eiendommene som er viktig areal for slørsoppen. Fylkesmannen tilrår derfor at avgrensingen forblir uendret fra høringsforslaget. Fylkesmannen mener at eventuell utgraving av kulturminner er fanget opp i bestemmelsen om at en kan søke om dispensasjon fra vernebestemmelsene til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner, og at det derfor ikke er behov for å tilføye et punkt om utgraving. En søknad om tillatelse til graving i reservatet må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, siden det kan være i strid med verneformålet og er i strid med vernebestemmelsene.

Miljødirektoratet støtter fylkesmannens tilråding i saken.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet, og tilrår vern av Melåsmoen naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

18. Rogberget naturreservat, Åsnes kommune, Hedmark fylke

Totalareal 312 daa, hvorav 285 daa produktiv skog.

Rogberget ligger i Kynndalen i Åsnes kommune, øst for eksisterende Kynndalsmyrene naturreservat.

Inngrep: Det foreligger ingen kjente tekniske inngrep i området.

Hovedsynspunkt i høringen: Ingen av høringsuttalelsene har noen innvendinger eller merknader til opprettelsen av Rogberget naturreservat.

Fylkesmannen viser til at det ikke er konkrete innspill til opprettelsen av Rogberget naturreservat, og tilrår vern i tråd med høringsforslaget.

Miljødirektoratet støtter fylkesmannens tilråding i saken.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet, og tilrår vern av Rogberget naturreservat i Åsnes kommune i henhold til vedlagte forskrift og kart.

19. Utvidelse av Deifjella naturreservat, Åmot kommune, Hedmark fylke

Nytt verneareal 1316 daa, hvorav 1307 daa produktiv skog. Nytt totalareal 2940 daa.

Inngrep: Det er flere traktorveier i området.

Hovedsynspunkt i høringen:

Hedmark fylkeskommune er positive til vern, men påpeker at det bør innarbeides et punkt i forskriften som åpner for at det vil være mulig å foreta en utgraving av kulturminner.

Fylkesmannen viser til at ingen av høringsuttalelsene hadde innvendinger til verneforslaget, bortsett fra fylkeskommunen. Fylkesmannen viser til at eventuelt behov for utgraving av kulturminner fanges opp av dispensasjonsbestemmelsen. En slik søknad må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Miljødirektoratet støtter Fylkesmannens vurderinger i saken.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet, og tilrår utvidelse av Deifjella naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

20. Fjellkroken naturreservat, Rendalen kommune, Hedmark fylke

Totalareal 2508 daa, hvorav 1813 daa produktiv skog.

Området ligger rett sør for eksisterende Osdalen naturreservat som er kvartærgeologisk reservat på Statskogs grunn.

Inngrep: Det går en traktorvei øst i området.

Hovedsynspunkt i høringen:

Forsvarsbygg ønsker å ta inn bestemmelser i forskriften for naturreservatet som gjør det mulig for dem å søke om dispensasjon for større øvelser i regi av Forsvaret.

Fylkesmannen viser til at Rendalen kommune mener at det hadde vært praktisk om vernegrensen for Fjellkroken naturreservat sammenfalt med vernegrensen for Osdalen naturreservat. Dette er allerede diskutert med Miljødirektoratet og kommentert i høringsbrevet.

Fylkesmannen vurderer at det er hensiktsmessig å ta inn en bestemmelse om at Forsvaret kan søke om dispensasjon fra vernebestemmelsene for å utføre sin øvingsaktivitet i området. Dette gjøres ved å ta inn en bestemmelse i forskriften § 7 som åpner for at det kan søkes om dispensasjon for å gjennomføre større øvelser i regi av Forsvaret samt tilknyttet motorisert ferdsel.

Miljødirektoratet støtter Fylkesmannens vurderinger i saken og tilrår vern i samsvar med dette.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår vern av Fjellkroken naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

21. Kvannskardkletten naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark kommune

Totalareal 42811 daa, hvorav 17873 daa produktiv skog.

Området er en skogdal på vestsiden av Østerdalen mellom Glomma og Vinjevegen, ca. 14 km nordvest for Koppang.

Inngrep: Det går to skogsbilveier inn i området i nord. Til sammen er det også fire hytter med uthus innenfor det foreslåtte verneområdet. Det kjøres opp skiløype, samt trasé for hundekjøring mellom hytteområdene som ligger vest og sør for området.

Området ved Bjøråfallet/Søre Bjøråa ligger inne som område for etablering av småkraftverk. Dette området er knyttet til et småkraftprosjekt som fikk avslag av NVE den 22. oktober 2013 på bakgrunn av naturverdiene i området. I vest omfatter verneforslaget et mindre areal av reguleringsplanen for Lauvåsen hyttefelt. Området er regulert til friluftsområde. I sør omfatter verneforslaget et område av reguleringsplan for hytteområdet Tryvang øst. Her er arealet regulert til jord- og skogbruk og til friluftsområde.

Hovedsynspunkt i høringen:

NVE viser til sin tidligere uttalelse om potensialet for småkraftverk i Gardbekken.

Fylkesmannen viser til NVE's uttalelse, men ettersom det er grunneieren i Gardbekken som tilbyr vern, antar fylkesmannen det er lite interesse for en eventuell etablering av småkraftverk. Dette er derfor ikke tatt videre hensyn til i forskriftene eller avgrensing av området.

Miljødirektoratet viser til at verneforslaget omfatter areal som berører reguleringsplan for to hytteområder. Arealene er regulert til jord- og skogbruks- eller til friluftsformål. Arealet i Lauvåsen hyttefelt omfatter ca. 9 daa og går helt inntil bebygd hyttetomt. Fylkesmannen

anser ikke at dette arealet har store miljøkvaliteter, og tilrår derfor å utelate dette arealet. Arealet som ligger innenfor reguleringsplanen for Tryvang øst, anses å være en viktig del av kjerneområdet for bekkeløftlokaliteten ved Gardbekken. Det tilrår derfor å beholde dette arealet innenfor verneforslaget.

Fylkesmannens forslag til verneforskrift gir en direkte hjemmel for bruk av snøskuter i forbindelse med avtalt forskningsoppdrag. Miljødirektoratet vurderer denne formuleringen som for uklar og tilrår at motorferdsel i forbindelse med forskningsvirksomhet skal håndteres gjennom den alminnelige dispensasjonsbestemmelsen i § 7.

Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratet og tilrår vern av Kvannskardkletten naturreservat med de endringer som fremgår over, i henhold til vedlagte forskrift og kart.

22. Utvidelse av Eldåa naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark fylke

Nytt verneareal 38 045 daa, hvorav 7535 daa er produktiv skog. Nytt totalareal: 40 069 daa.

Eldådalen ligger lengst vest i Stor-Elvdal kommune på grensen mot Oppland og omfatter de øvre deler av dette store dalføret som drenerer østover mot Imsdalen ved Imsroa.

Inngrep: Det går en høyspentlinje tvers over det opprinnelige naturreservatet. Det er flere jakttårn i utvidelsesarealet, og 3 hytter/buer. I tillegg er det noen veier.

Hovedsynspunkter i høringen:

Språkrådet foreslår å kalle området Nørdre Eldåa naturreservat eller Eldådalen naturreservat.

Forsvaret har kommet med innspill om at de ønsker at det tas inn en generell adgang til forsvarets øvingsvirksomhet, uten bruk av våpen og motorferdsel, under § 6. De ønsker også at det tas inn en bestemmelse under § 7, som muliggjør søknad om dispensasjon til Forsvarets øvingsvirksomhet.

NVE har vurdert eventuelle konflikter med kjente eller planlagte kraftanlegg og nettanlegg. NVE kan ikke se at foreslått område er i konflikt med kraftanlegg, men områdegrensen tangerer eksisterende 300 kV-ledning til Statnett SF. Ut fra kartet er det uklart om grensen krysser kraftledning eller er trukket langs rydebeltet til kraftlinjen. I forskriften er det tatt hensyn til oppgradering og fornyelse av kraftlinjen og nødvendig motorferdsel ved utfall av kraftlinjen. Alternativt kan områdegrensen for verneforslaget justeres slik at det ligger utenfor rydebeltet til kraftlinjen. NVE forutsetter at Statnett SF får anledning til å uttale seg. Sammen linje krysser også eksisterende Eldåa naturreservat. NVE har generelt ikke planer for nettselskapenes distribusjonsnett. Eidsiva Energi står på høringslisten og NVE regner med at høringen blir ivarettatt da det er Eidsiva Nett AS som er områdekonsesjonær. Statnett påpeker at de er berørt ved at verneområdet er foreslått utvidet inn i det klausulerte rydebeltet for skog-/byggeforbudsbelte til 300kV-ledningen mellom Rendalen og Fåberg transformatorstasjoner. Rydebeltet er 38 meter bredt, 19 meter til hver side for senter av ledningen. Videre påpeker Statnett at det på sikt vil være behov for fornyelse av ledningsanlegget (spenningsoppgradering, ny ledning parallelt). Det bes derfor om at den planlagte grensen for naturreservatet ikke legges nærmere enn 100 meter fra senter av ledningen. Det bes også om at verneforskriftens § 6 endres og tar opp i seg siste endring i

malen fra Miljødirektoratet hva gjelder nødvendig motorisert ferdsel knyttet til fare for akutt utfall.

Forsvarsbygg opprettholder/gjentar sitt innspill fra 30. januar 2018 angående verneforskriftens bestemmelser om ikke-motorisert militær ferdsel.

Fylkesmannen viser til at arealet som verneområdet blir utvidet med, i sin helhet ligger innenfor Eldåa sitt nedbørsfelt. Fylkesmannen mener det er bra å kunne videreføre det navnet som er kjent fra før og legger derfor til grunn at verneområdet bør hete Eldåa naturreservat.

Over en kort strekning helt i øst, grenser verneforslaget mot 300 kV-kraftlinjetraseen Fåberg-Rendalen. Fylkesmannen foreslår å trekke vernegrensen ut til 30 meter fra midtlinjen på denne kraftlinjetraseen. Dette vil delvis tilfredsstille NVEs anmodning med hensyn til grensene.

Anmodningen fra Statnett om å ta inn «eller fare for akutt utfall» i forskriften § 6 e) etterkommes av Fylkesmannen, da dette også er i samsvar med nåværende forskriftsmal. Fylkesmannen er videre enig i at Forsvarets årlige aktivitet går ut over alminnelig ferdsel, og vil dermed rammes av forbudet mot «idrettsarrangementer eller andre større arrangementer» i § 3 d). Fylkesmannen er imidlertid tilbakeholden med å ta inn en bestemmelse som åpner for at Forsvaret kan gjennomføre sine øvelser uten å søke om dispensasjon, slik andre som vil avholde arrangementer må gjøre. Adgangen til Forsvaret til å søke om dispensasjon for å gjennomføre øvelser er ivaretatt i § 7 a). For Fylkesmannen er forbudet med adgang til å søke dispensasjon, et viktig ledd i å holde oversikt over den samlede belastningen på området. Fylkesmannen regner arrangementer med mer enn 30 deltakere, som «større arrangementer». Også i andre områder er det vanlig at arrangementer må omsøkes, selv om de foregår på årlig basis.

Miljødirektoratet viser til vurderingene som er gjort av Fylkesmannen og slutter seg til tilrådingen om vern av Eldåa naturreservat.

Klima- og miljødepartementet viser til at det i høringsuttalelse fra Forsvarsbygg framgår at Forsvaret bruker deler av området årlig i øvelser med orientering på enkeltmannsnivå. Det framgår videre av uttalelsen at aktiviteten ikke gir inngrep i naturen, og at det ikke er aktuelt å bivuakkere eller sette andre former for spor i området. KLD mener det vil være hensiktsmessig at det tas inn et nytt punkt i § 7 som foreslått: "Forsvarets øvelse med orientering på enkeltmannsnivå ". Det forutsettes da at aktiviteten er begrenset slik det framgår av Forsvarsbyggs uttalelse som gjengitt over. Ved behandling av søknader kan det vurderes om flerårige tillatelser er hensiktsmessig. KLD viser til at i nordøst er Statskogs arealer ikke omfattet av dette vernevedtaket, jf. merknader fra bl.a. Statnett om kraftledningen i tilgrensede areal her. KLD slutter seg for øvrig til Miljødirektoratet og tilrår vern av Eldåa naturreservat i henhold til vedlagte forskrift og kart.

9 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

9.2 Samfunnsøkonomiske konsekvenser

Klima- og miljødepartementet viser til at det i verneplanprosessen ikke er avdekket vesentlige negative samfunnsmessige konsekvenser av verneforslaget. Verneforslaget er justert på en rekke punkter, både mht. verneomfang, avgrensinger og verneforskrifter for å imøtekomme og ta hensyn til ulike interesser. Departementet mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser.

9.3 Offentlige kostnader

Den viktigste budsjettkostnaden ved skogvern er erstatning til grunneier, i hovedsak for båndlegging av skog og påfølgende tap av hogstinntekt. Kostnadene til forvaltning og skjøtsel av skog som er vernet er derimot oftest begrensede. Skog som vernes som naturreservat vil i de fleste tilfeller best opprettholde og videreutvikle vernekvalitetene ved fri utvikling uten at det er behov for aktive skjøtselstiltak. Alle utgifter til vern og forvaltning av områdene vil dekkes innenfor KLDs gjeldende budsjettramme.

I skogvernarbeidet vektlegges at de viktigste skogområdene bør fanges opp ved vern, slik at man sikrer effektiv oppnåelse av de vedtatte målene som er nevnt i kap. 1.1. Det blir ikke startet verneprosess for områder som ikke er vurdert å ha tilstrekkelige vernekvaliteter. For privateide frivillig vern-områder innebærer det at myndighetene takker nei til tilbud om vern. For å sikre et godt og oppdatert faglig grunnlag for skogvernet gjennomføres regelmessig faglige evalueringer. Det er i 2017 sluttført en slik evaluering, som gir et oppdatert grunnlag for å gjennomføre skogvernet slik at det kan medvirke effektivt til å nå det nasjonale målet om å bevare et representativt utvalg av norsk natur og det nasjonale målet om å bevare arter og naturtyper.

Videre er det viktig med god oversikt over hvor de viktigste skogområdene befinner seg. Som grunnlag for skogvernarbeidet gjennomføres derfor systematiske registreringer av prioriterte skogtyper i skogvernet.

Klima- og miljødepartementet vurderer at de foreslåtte verneområdene effektivt vil bidra til å oppnå de mål og føringer Stortinget har vedtatt for skogvernet.

9.4 Privatøkonomiske kostnader

Tapte inntekter for privatpersoner som følge av at igangværende bruk ikke kan fortsette, erstattes etter bestemmelsene i naturmangfoldloven. Erstatningene i saken skyldes i all hovedsak skog som tømmerressurs som båndlegges i verneområdene.

9.5 Administrative konsekvenser

Miljødirektoratet avgjør hvem som skal være forvaltningsmyndighet for det enkelte verneområde. Naturreservatene er små verneområder, som det er lagt til grunn skal forvaltes av de kommunene som ønsker det. Dersom aktuelle kommuner ikke ønsker slik myndighet vil forvaltningsmyndigheten ligge hos Fylkesmannen.

Klima- og miljødepartementet

t i l r å r:

erskrifter om vern for skogområder i fylkene Møre og Romsdal, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, t-Agder, Telemark, Østfold og Hedmark fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 1 - 22).